

TEMA

Modernitat i realitat líquida

La realitat líquida de Bauman consisteix en rompre amb les institucions i les estructures fixades. En el passat, la vida estava dissenyada per a cada persona, qui havia de seguir els patrons establerts. En la modernitat, les persones ja s'han aconseguit desfer-se dels patrons i les estructures, i cadascú determina les seves decisions i forma de vida

Zygmunt Bauman, sociòleg de la postmodernitat

♦ Bartomeu Mulet Trobat *

Zygmunt Bauman, recentment mort (9 de gener de 2017), en el seu llibre *La Globalización. Consecuencias humanas* (Buenos Aires, 1999) explica que el concepte globalització resulta opac i contradictori, donat que no només cal envoltar-lo d'una aura de positivitat, sinó que

també margina, exclou, mediatitza, i hibriditza cultures, sinó les extingeix, malgrat la multiculturalitat.

Bauman és conegut, fonamentalment, per la seva obra *Modernidad líquida* publicada el 2002, en la qual defineix la modernitat (postmoderna) com no sòlida (líquida) on vol reflectir la idea d'una societat alleugerada dels lligams i tradicions, d'una societat de canvi accelerat, que mercantilitza les relacions humanes, perpetuant-se el control des

de d'alt (elits amb finalitats econòmiques) que entorpeix el control democràtic.

La globalització econòmica no és garantia de què la 'societat del benestar' i de consum faci que tots siguem més rics, donat que l'acumulació de la riquesa és troba en molt poques mans del planeta. És a dir: la riquesa d'uns pocs no ens beneficia a tots. La riquesa que es genera, en el marc de l'anomenada globalització, continua radicalment mal

les democràcies. Per a Bauman, amb aquestes circumstàncies i tal com explicava en una obra titulada *Los retos de la educación en la modernidad líquida* publicada a Barcelona el 2007, no queda més remei que reformular l'educació i engegar polítiques d'educació continuada al llarg de tota la vida, amb un sentit de resocialització constant.

* Professor Titular de Sociologia de la UIB

TEMA

El rellotge biològic i les infeccions

Des de sempre es tenia la creença, més o menys acceptada, que el nostre ritme de vida, juntament amb l'alimentació i els hàbits de salut, ens condiciona a l'hora de partir determinades malalties o dolències. Ara, la ciència ve a demostrar que tenir ritmes de vida pausats permet tenir una millor qualitat de vida

El ritme dels virus

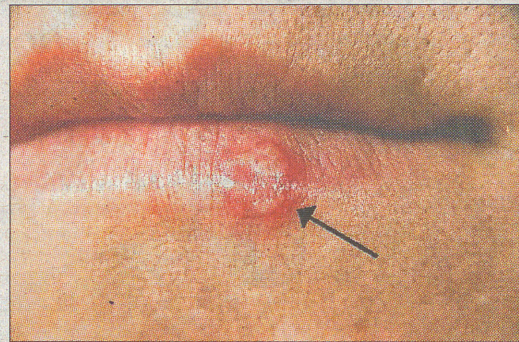
♦ Jordi Reina Prieto *

Els diferents ritmes circadians (rellotge biològic) del nostre organisme determinen diferents respostes als agents externs; a més condicionen una major o menor eficàcia de moltes teràpies. Aquests estan controlats bàsicament per diferents hormones i determinats per dos gens principals: BMAL1 i Clock. En el cas de les infeccions ví-

riques, l'ésser humà és més susceptible a la seva infecció si es produeix en certes hores del dia. Les persones que treballen per torns canviant presenten uns ritmes canviant que els fa més susceptibles a les infeccions en general i a les malalties cròniques.

Els estudis experimentals en ratolins han demostrat que la replicació del virus de l'herpes simple en les primeres hores del dia (de 8-10 del matí), és 10 vegades més gran i intensa que en les hores centrals, que és quan els animals entren en

la seva fase activa. També s'ha observat el mateix fenomen en cultius cel·lulars humans, de manera que la replicació dels virus es produeix amb diferent intensitat en diferents moments del dia sense que influeixi el sistema immunitari de l'hoste. És a dir, l'eliminació dels ritmes circadians de les cèl·lules augmenta la infecció per virus de l'herpes simple. Aquestes dades es poden relacionar amb estudis previs que indicaven que l'efectivitat de la vacuna

enfront de la grip varia en funció de l'hora del dia que s'aplica.

També s'ha observat que l'activitat del gen BMAL1 varia segons les estacions de l'any; és menys actiu en els mesos d'hivern i augmenta la seva activitat a l'estiu. Aquesta dada podria afavorir que la grip sigui més activa en els mesos freds en els quals s'alen- teixen els ritmes corporals.

D'acord amb aquestes dades experimentals haurien d'analitzar-se els ritmes circadians de les persones amb més risc (canvis constants de torns de treball) per evitar les exposicions als diferents virus i millorar l'administració de fàrmacs i vacunes.

* Professor de Virologia de l'Hospital Universitari Son Espases

TEMA

Realitats incòmodes

La recent notícia de l'hospitalització de l'assassí Charles Manson ens serveix per recordar com de sòrdida pot ser la vida d'algunes persones. La novel·la d'Emma Cline ens acost a una realitat de la qual, en moltes ocasions, no en volem saber res. Serà per què com a ciutadans no podem ni volem ser capços d'entendre aquestes realitats violentes

Impúdiques, abjectes i víctimes

♦ Jordi Amengual *

Afirmar que la vida és quelcom sòrdid pot semblar una exageració, o una estupidesa, o el resultat d'un eixelebrament digne d'algun home amargat, ressentit amb el món. (¿Hi estaria d'acord, amb les refutacions a l'afirmació negativa sobre la vida, la vida bella, oh, bellíssima!, un animal, po-

sem per cas una guineu que acaba de perdre la pell escorxada per un grapat de miserables monedes humanes...?) És possible que, en el seu canemàs, la vida no sigui ben bé sòrdida, per bé que podríem dir que alguns éssers humans eleven aquest mot, lligant-lo a la seva existència, a la categoria de concepte. Tal vegada no fos gaire adequat parlar amb Charles Manson sobre la qüestió de la sordidesa de la vida, enamorat com estava —i encara ara— de la manipulació,

l'odi i l'assassinat. Ara bé, amb qui sí que en podríem parlar seria amb Emma Cline, autora de *Les noies* (Anagrama), potser una de les novel·les més brillants dels últims anys. Cline, de la mateixa manera que ho féu Truman Capote a l'hora d'escriure *A sang freda*, es basa en el fet real de l'assassinat, també a sang freda —i una mica psicodèlica, que les drogues comandaven— de Sharon Tate, aleshores esposa del director de cinema Roman Po-

lanski, amb qui esperava el naixement d'una criatura, i tres persones més.

No hi ha en la narració, que presenta un ritme sostingut a còpia de canvis en l'època en què situa la protagonista, i d'introduccions més o menys puntuals de personatges que ofereixen perspectives noves dels fets que s'esdevenen, gens de joia fol·la en la visualització de les morts: allò que importa per a l'autora és, sobretot, la sordidesa moral de l'entorn de Manson, de les noies, criminals com ell, amb què s'envoltava, i l'escenari apocalíptic en què vivien. Socialment, hem establert un sistema d'ajudes perquè els nostres fills prosperin sense autodestruir-se i sense destruir ningú; *Les noies* palesa que no ens en sortim.

* Professor de llengua. Estudis d'Història